

ΛΙΓΟΤΕΡΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΝΑΜΗ, ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΜΥΑΛΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

Η νέα πρόβλεψη δεξιοτήτων του Cedefop εντοπίζει παράλληλες και αντιφατικές τάσεις και προκλήσεις

Στο εγγύς μέλλον τα εργασιακά περιβάλλοντα αναμένεται να χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη αυτονομία, λιγότερη ρουτίνα, μεγαλύτερη χρήση ΤΠΕ, μείωση της χειρωνακτικής εργασίας και ενίσχυση της κοινωνικής αποστολής και της διανοητικής εργασίας των εργαζομένων. Οι ανάγκες της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες θα μεταβληθούν και οι εργαζόμενοι θα πρέπει να αποκτήσουν νέες δεξιότητες που θα

αντιστοιχούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες. Η γήρανση του εργατικού δυναμικού, η υπερειδίκευση και η πόλωση των θέσεων εργασίας στην κορυφή και τη βάση της κλίμακας δεξιοτήτων θα αποτελέσουν ορισμένες από τις κύριες προκλήσεις της επόμενης δεκαετίας, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί την ανάληψη δράσης σήμερα.

ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ CEDEFOP 2018

Βασικά στοιχεία: ΕΕ-28

243 232 000
Η απασχόληση το 2030

6%

Αύξηση από το 2016

0.4%

Ανάπτυξη κατ' έτος

151 337 000

Σύνολο νέων θέσεων εργασίας, 2016-30

ΤΑΧΕΩΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ανάπτυξη κατ' έτος 2016-30

Επιχειρήσεις & άλλες υπηρεσίες

1%

Διανομή και μεταφορές

0.6%

9%

λόγω δημιουργίας νέων θέσεων

91%

λόγω ανάγκης αντικατάστασης προσωπικού

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΖΗΤΗΣΗ

Σύνολο νέων θέσεων εργασίας 2016-30

11 984 600

Επαγγελματίες στον κλάδο των επιχειρήσεων και της διοίκησης

9 276 600

Εργαζόμενοι στον κλάδο των πωλήσεων

8 710 160

Καθαριστές και βοηθοί

Περίπου **4** στις **5** νέες θέσεις

θα έχουν σχέση με επαγγέλματα υψηλής ειδίκευσης

Οι ανά τακτά διαστήματα παρουσιαζόμενες προβλέψεις του Cedefop για την προσφορά και τη ζήτηση παρέχουν ολοκληρωμένη ενημέρωση σχετικά με τις τάσεις στην αγορά εργασίας και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην Ευρώπη. Βασισμένες σε εναρμονισμένα δεδομένα και ενιαία μεθοδολογία, έχουν συμβάλει στον εντοπισμό, την πρόληψη και την αντιστάθμιση πιθανών ανισοροπιών στην αγορά εργασίας και υποστηρίζουν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε ολόκληρη την Ευρώπη στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων ⁽¹⁾.

Το εργατικό δυναμικό της Ευρώπης θα βρεθεί σε τέλμα

Η ηλικία του ενεργού πληθυσμού της Ευρώπης αναμένεται να αυξηθεί κατά 3,7% το 2030. Ωστόσο, το συνολικό ποσοστό αύξησης συσκοτίζει διαφορές μεταξύ των επιμέρους χωρών, καθόσον ορισμένες χώρες παρουσιάζουν μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης (Λουξεμβούργο, Ιρλανδία, Νορβηγία, Ελβετία και Ισλανδία) ενώ άλλες παρουσιάζουν υστέρηση (Βουλγαρία, Λετονία και Λιθουανία). Το ποσοστό του ενεργού πληθυσμού που θα υπερβαίνει τα 55 έτη θα αυξηθεί. Οι εν λόγω μεγαλύτερης ηλικίας εργαζόμενοι τείνουν να παρουσιάζουν σχετικά χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας, καίτοι τα ποσοστά αυτά σήμερα είναι υψηλότερα σε σχέση με το παρελθόν. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το εργατικό δυναμικό της Ευρώπης θα αυξηθεί μόλις κατά 1% έως το 2030, ενώ το συνολικό ποσοστό συμμετοχής αναμένεται να σημειώσει πτώση.

Η μέτρια αύξηση των θέσεων απασχόλησης συγκρατεί τα ποσοστά απασχόλησης

Παρότι οι τάσεις αυτές αναμένεται να υπονομεύσουν την αύξηση της απασχόλησης στο απώτερο μέλλον, το ποσοστό αύξησης των θέσεων απασχόλησης τα επόμενα 15 χρόνια αναμένεται να υπερβεί το ποσοστό αύξησης του εργατικού δυναμικού και να μειώσει την ανεργία, παρά την οικονομική αβεβαιότητα. Στις περισσότερες χώρες αναμένεται ήπια ανάπτυξη της απασχόλησης, της τάξης του 0,5% κατ' έτος μεταξύ των ετών 2020 και 2025, καθώς και

⁽¹⁾ Οι προβλέψεις του Cedefop καλύπτουν τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και τη Νορβηγία, την Ισλανδία και την Ελβετία. Το 2010, το Cedefop έλαβε εντολή από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να παρουσιάζει διετείς προβλέψεις των τάσεων στον τομέα της προσφοράς και της ζήτησης δεξιοτήτων στην Ευρώπη.

επιστροφή στα προ της κρίσης ποσοστά ανεργίας έως το 2030. Τα κράτη μέλη της νότιας Ευρώπης ενδέχεται να παρουσιάσουν κάποια υστέρηση ⁽²⁾.

Μείωση της απασχόλησης προβλέπεται σε αρκετές χώρες, μεταξύ των οποίων η Γερμανία, τα κράτη της Βαλτικής, η Βουλγαρία και η Κροατία. Ένας από τους λόγους είναι η μείωση της ηλικίας του ενεργού πληθυσμού ως αποτέλεσμα της γήρανσης του πληθυσμού ή της εξωτερικής μετανάστευσης. Μένει να διαπιστωθεί εάν η αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στην αγορά εργασίας και η καθαρή μετανάστευση θα αρκούν ώστε να αντιστραφεί η τάση μείωσης των ποσοστών απασχόλησης.

Διακυμάνσεις της ανάπτυξης της απασχόλησης ανά τομέα

Η παραγωγή και εμπορία αγαθών αποτελεί κοινό τόπο σε ολόκληρο τον κόσμο. Η δραστηριότητα αυτή αποτελεί μία από τις κύριες αιτίες της προβλεπόμενης διαρθρωτικής αλλαγής στην Ευρώπη. Τις τελευταίες δεκαετίες, η παγκόσμια κατανομή της εργασίας έχει αλλάξει δραματικά. Ο ανταγωνισμός και οι εμπορικές ευκαιρίες σε παγκόσμιο επίπεδο προβλέπεται ότι θα εξακολουθήσουν να επηρεάζουν τη διάρθρωση της απασχόλησης στην Ευρώπη. Οι σχετικοί μισθοί και η σχετική παραγωγικότητα θα έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στην πλάστιγγα που θα καθορίσει ποιες θέσεις εργασίας θα εξακολουθήσουν να υπάρχουν και να αυξάνονται και ποιες θα χαθούν λόγω του ανταγωνισμού από το εξωτερικό. Το παγκόσμιο εμπόριο και η αυτοματοποίηση θα επηρεάσουν ιδίως τον τομέα της μεταποίησης ⁽³⁾. Σε πολλούς κλάδους του τομέα της μεταποίησης, καίτοι η παραγωγή θα εξακολουθήσει να αυξάνει, η οικονομική ανάπτυξη δεν θα συνοδεύεται από αύξηση των θέσεων απασχόλησης, αντιθέτως μάλιστα ενδέχεται να προκαλέσει ακόμη και τη μείωσή τους.

Ωστόσο, η απασχόληση σε ορισμένους τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας αναμένεται να παρουσιάσει σημαντική αύξηση: ανάμεσά τους περιλαμβάνονται ο τομέας ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, ο τομέας κατασκευής μηχανημάτων και μηχανολογικού

⁽²⁾ Μέτρια ανάκαμψη αναμένεται σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Λιθουανία και η Κύπρος, η οποία θα αντισταθμίσει τη μεγάλη απώλεια θέσεων απασχόλησης που προκάλεσαν οι διάφορες κρίσεις χρέους.

⁽³⁾ Όπως φαίνεται από τη διαφωνία μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ για τους εμπορικούς δασμούς.

εξοπλισμού, καθώς και ο τομέας μηχανοκίνητων οχημάτων. Ιδίως ο τελευταίος τομέας αναμένεται να αναπτυχθεί σε αρκετές χώρες της ΕΕ, όπως η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ρουμανία και τα κράτη της Βαλτικής. Η ανάπτυξη οφείλεται σε μικρότερο βαθμό στην εσωτερική ζήτηση σε σχέση με την προοπτική αύξησης των εξαγωγών σε ταχέως αναπτυσσόμενες αγορές, όπως η Κίνα και οι χώρες της Λατινικής Αμερικής. Η απασχόληση αναμένεται επίσης να αυξηθεί στον τομέα των υπολογιστών, του οπτικού και του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, όμως τα ποσοστά αύξησης θα είναι μικρότερα σε σύγκριση με τον τομέα των μηχανοκίνητων οχημάτων.

Οι τομείς των υπηρεσιών, ιδίως ο τομέας των νομικών και λογιστικών υπηρεσιών, ο τομέας έρευνας και ανάπτυξης, ο τομέας της διαφήμισης και της έρευνας αγοράς, καθώς και ο τομέας υπηρεσιών διοίκησης και υποστήριξης, θα παρουσιάσουν την ταχύτερη αύξηση του ποσοστού απασχόλησης. Ο τομέας των υπηρεσιών αναμένεται να αναπτυχθεί ιδιαίτερα στα νεότερα κράτη μέλη. Η απασχόληση στους τομείς των ακινήτων, των νομικών υπηρεσιών, των λογιστικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και των αρχιτεκτονικών υπηρεσιών, αναμένεται να παρουσιάσει σημαντική ανάπτυξη ιδίως στη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Σλοβενία, τη Σλοβακία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Η απασχόληση στον τουριστικό τομέα αναμένεται να αυξηθεί στην Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία.

Αύξηση της πόλωσης των θέσεων απασχόλησης

Η ανάπτυξη της απασχόλησης αναμένεται να εξακολουθήσει να χαρακτηρίζεται από πόλωση, καθώς θα αυξάνονται αφενός ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας στην κορυφή και τη βάση της κλίμακας των δεξιοτήτων και, αφετέρου, το κενό στις ενδιάμεσες βαθμίδες της.

Ισχυρότερη αύξηση της απασχόλησης προβλέπεται στις θέσεις υψηλής εξειδίκευσης (διευθυντικά στελέχη, επαγγελματίες του τομέα διοίκησης και συναφή επαγγέλματα), ενώ ηπιότερη αύξηση θα παρουσιάσουν ορισμένα επαγγέλματα που απαιτούν λιγότερες δεξιότητες, ιδίως στους τομείς των πωλήσεων, της ασφάλειας, της καθαριότητας, της τροφοδοσίας και της φροντίδας. Τα επίπεδα απασχόλησης στα επαγγέλματα μέσης εξειδίκευσης, όπως είναι οι ειδικευμένοι χειρώνακτες εργαζόμενοι και οι υπάλληλοι γραφείου, προβλέπεται ότι θα

παρουσιάσουν στασιμότητα ή και θα υποχωρήσουν, καθώς θα πληγούν από την αυτοματοποίηση και την ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους.

Το κάτω άκρο του φάσματος των δεξιοτήτων χαρακτηρίζεται από την ανθεκτικότητα των θέσεων απασχόλησης. Πολλές από αυτές τις θέσεις απασχόλησης, ιδίως στον κλάδο των προσωπικών υπηρεσιών στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα (όπως οι ξενοδοχειακές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες φροντίδας και οι λοιπές υπηρεσίες εγγύτητας), ελάχιστα επηρεάζονται από την επέκταση των εμπορικών οδών, καθώς έχουν επιτόπιο χαρακτήρα. Η διαπροσωπική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του προσώπου που παρέχει την υπηρεσία και του επωφελομένου από αυτήν αποτελεί τον λόγο για τον οποίο οι εν λόγω θέσεις απασχόλησης περιλαμβάνουν λιγότερες υποχρεώσεις ρουτίνας και μέχρι στιγμής έχουν πληγεί λιγότερο από την τεχνολογική αλλαγή και την αυτοματοποίηση.

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης εμφανίστηκαν τάσεις προς μια πιο πολωμένη αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα τη μαζική απώλεια θέσεων απασχόλησης στο μέσον της κλίμακας δεξιοτήτων, την ήπια μείωση στη βάση της και την αύξηση στην κορυφή της. Για την περίοδο ως το 2030, αναμένεται να υπάρξει ισχυρή ανάπτυξη στη βάση της κλίμακας σε αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως στην Ισπανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι πιο έντονες περιπτώσεις πόλωσης παρατηρούνται στη Γερμανία, τη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες και, σε μικρότερο βαθμό, τη Ρουμανία και την Ιταλία.

Αντικατάσταση εργαζομένων που συνταξιοδοτούνται

Η ανάγκη αντικατάστασης των εργαζομένων που συνταξιοδοτούνται ή εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας αποτελεί την αιτία για τη δημιουργία πλήθους θέσεων εργασίας στην ευρωπαϊκή οικονομία. Παρά την πόλωση, η ανάγκη αντικατάστασης εργαζομένων εκτείνεται σε ολόκληρο το φάσμα της οικονομίας, ακόμη και σε τομείς στους οποίους η απασχόληση παρουσιάζει κάμψη, όπως είναι η γεωργία, η δασοπονία και η αλιεία. Η ζήτηση για την αντικατάσταση εργαζομένων είναι αναλογικά μεγαλύτερη σε επαγγέλματα και χώρες με γηράσκον εργατικό δυναμικό. Η ηλικιακή διάρθρωση του ενεργού πληθυσμού του πρωτογενούς τομέα θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης στο προσεχές μέλλον. Πολλές από

αυτές τις θέσεις απασχόλησης θα απαιτούν υψηλή εξειδίκευση λόγω της εισαγωγής νέων τεχνολογιών.

Η προσφορά δεξιοτήτων υπερβαίνει τη ζήτηση

Οι προβλέψεις υποστηρίζουν ότι η ζήτηση για εργαζόμενους υψηλής ειδίκευσης θα εξακολουθήσει να αυξάνεται λόγω των αλλαγών στην τομεακή διάρθρωση της απασχόλησης και των τεχνολογικών αλλαγών που έχουν ως επίκεντρο τις δεξιότητες. Η αγορά εργασίας της ΕΕ μεταμορφώνεται εδώ και καιρό, κινούμενη από τη βαριά βιομηχανία προς την ψηφιακή τεχνολογία και τις υπηρεσίες και από την ευρεία βάση των θέσεων απασχόλησης χαμηλής ειδίκευσης προς την οικονομία της γνώσης που απαιτεί διαφορετικές και υψηλής ειδίκευσης δεξιότητες.

Όσον αφορά το σκέλος της προσφοράς, οι επενδύσεις σε πολιτικές στον τομέα της ανώτερης εκπαίδευσης και κατάρτισης προκάλεσαν σημαντική αύξηση του αριθμού των εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης. Η πρόβλεψη δεξιοτήτων του Cedefop επισημαίνει ότι η τάση αυτή θα ενισχυθεί, με αποτέλεσμα τη μεγέθυνση της δεξαμενής από την οποία θα προέρχονται οι εργαζόμενοι που θα καλύπτουν τις μελλοντικές ανάγκες.

Η αλληλεπίδραση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δείχνει ότι στο προσεχές μέλλον η πρώτη ενδέχεται να ξεπεράσει τη δεύτερη. Οι εργαζόμενοι υψηλής ειδίκευσης θα διασφαλίζουν ενδεχομένως ευκολότερα σε σχέση με τους εργαζόμενους χαμηλότερης ειδίκευσης τις θέσεις εργασίας τους, παρότι είναι πιθανό να καταλήξουν να απασχολούνται σε θέσεις που θα υπολείπονται των προσόντων τους. Το φαινόμενο αυτό, το οποίο συχνά αναφέρεται ως «πληθωρισμός προσόντων», ενδεχομένως ευθύνεται για τη συχνά παραπλανητική εντύπωση ότι ασκούνται πιέσεις στο σκέλος της ζήτησης.

Λιγότερη ρουτίνα, μεγαλύτερη χρήση ΤΠΕ

Οι προβλέψεις επισημαίνουν μείωση των εν γένει χειρωνακτικών καθηκόντων και αύξηση των διανοητικών και κοινωνικών καθηκόντων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι δεξιότητες επικοινωνίας, η επιχειρηματικότητα και άλλες ικανότητες σε τομείς

όπως οι πωλήσεις/πείθω και η εξυπηρέτηση/διαθεσιμότητα/φροντίδα ⁽⁴⁾. Οι προβλέψεις δείχνουν επίσης μια συνεχιζόμενη και σημαντική αύξηση της ζήτησης για δεξιότητες ΤΠΕ, καθώς ο ρυθμός ανάπτυξης της καινοτομίας στην εφαρμογή των τεχνολογιών των πληροφοριών και επικοινωνιών – μια τεχνολογική αλλαγή που συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας – αναμένεται να επιταχυνθεί περισσότερο κατά τις προσεχείς δεκαετίες.

Οι αλλαγές αυτές είναι ιδιαίτερα έντονες στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το 2004, πιθανώς λόγω της ανάγκης να καλύψουν τη διαφορά και να διασφαλίσουν την ανοδική σύγκλισή τους στο πλαίσιο της διάρθρωσης της απασχόλησης στην Ευρώπη.

Η ανάγκη για ισχυρές πολιτικές λύσεις

Οι πολιτικές για την αύξηση των ποσοστών συμμετοχής συγκεκριμένων δημογραφικών ομάδων στην αγορά εργασίας και την παράταση του επαγγελματικού βίου, περιλαμβανομένων των πολιτικών προώθησης της διά βίου μάθησης, θα διατηρήσουν για κάποιο διάστημα την αύξουσα τάση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, πολλοί αναλυτές θεωρούν αναγκαία τη χορήγηση κινήτρων για την ενθάρρυνση των γεννήσεων και την ήπια αύξηση της εσωτερικής μετανάστευσης με στόχο τη διασφάλιση της σταθερότητας του εργατικού δυναμικού σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση. Ταυτόχρονα, ο μεγάλος αριθμός των εργαζομένων που συνταξιοδοτούνται θα δημιουργήσει πλήθος κενών θέσεων εργασίας, ιδίως σε επαγγέλματα που απαιτούν χαμηλή ή μεσαία ειδίκευση. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να λάβουν υπόψη την τάση αυτή προκειμένου να διασφαλίσουν τη συνέχεια των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Παράλληλα, η τάση προς υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας στην Ευρώπη είναι πλέον αδιαμφισβήτητη, πόσω μάλλον που το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη ειδίκευση και τις δεξιότητες που απαιτούνται για να ανταποκριθεί στις σχετικές ανάγκες. Ταυτόχρονα, η

⁽⁴⁾ Υπό το πρίσμα της νέας δέσμης προβλέψεων δεξιοτήτων, το Cedefop και το Eurofound συνεργάστηκαν για να εξετάσουν τα καθήκοντα και το περιεχόμενο της τρέχουσας και της μελλοντικής διάρθρωσης της απασχόλησης στην Ευρώπη. Τα σχετικά πορίσματα προέκυψαν από την ανάλυση του Eurofound.

στροφή προς τις υπηρεσίες – έναν τομέα που κατακλύζεται από πολλές άτυπες συμβατικές μορφές εργασίας, συχνά ανασφάλιστης – απαιτεί την εφαρμογή πολιτικών που θα διασφαλίζουν την κοινωνική προστασία και συνοχή, ιδίως σε εποχές υποτονικής οικονομικής ανάπτυξης. Το ίδιο ισχύει και για την ταχέως αναπτυσσόμενη οικονομία πλατφορμών, η οποία προωθεί την ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας και σχέσεων απασχόλησης.

Τα κράτη μέλη πρέπει να βελτιώσουν τα οικεία πλαίσια πολιτικής με στόχο να ενθαρρυνθεί η κινητικότητα των εργαζομένων σε ολόκληρη την ΕΕ και να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της ψηφιακοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι προβλέψεις του Cedefop σχετικά με τις σημαντικές μελλοντικές προκλήσεις στο πεδίο των δεξιοτήτων και των αγορών εργασίας συμβάλλουν στην τεκμηρίωση τόσο των πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης όσο και των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών, όπως είναι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων. Ο εν λόγω τομέας πολιτικής προτεραιότητας δρομολογήθηκε τον Μάρτιο του 2018 και στοχεύει στη διασφάλιση δίκαιων συνθηκών εργασίας και δικαιωμάτων κοινωνικής πρόνοιας, στην απόκτηση κατάλληλων δεξιοτήτων και στην ενίσχυση της ενότητας των ευρωπαϊκών κοινωνιών ⁽⁵⁾.

Τα αδιέξοδα στην αγορά εργασίας απαιτούν τη χάραξη μιας πολιτικής που θα μετριάξει τις επιπτώσεις τους: ένα παράδειγμα αποτελεί ο πληθωρισμός προσόντων. Η απασχόληση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης σε θέσεις εργασίας που απαιτούν μεσαία ειδίκευση ενδέχεται βραχυπρόθεσμα να βελτιώσει τα επίπεδα παραγωγικότητας, αλλά εντέλει θα οδηγήσει στην απώλεια και την απαξίωση δεξιοτήτων και, κατά συνέπεια, στη μείωση της ικανοποίησης από την εργασία και την απώλεια παραγωγικότητας. Παράλληλα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής πρέπει να προωθήσουν τη βελτίωση της κοινωνικής θέσης των εργαζομένων μέσης και χαμηλής ειδίκευσης, των οποίων οι προοπτικές σταδιοδρομίας διατρέχουν τον κίνδυνο να παρασυρθούν στον φαύλο κύκλο της μείωσης των αποδοχών και της παραγωγικότητας όταν καλούνται να ανταγωνιστούν εργαζόμενους με υψηλή ειδίκευση. Για την αντιμετώπιση της επικίνδυνης αυτής τάσης, η οποία μπορεί να κλονίσει την υγιή ανάπτυξη των ευρωπαϊκών οικονομιών, το

Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να προσφέρουν στους χαμηλής ειδίκευσης ενήλικους περισσότερες διαδρομές αναβάθμισης δεξιοτήτων, ώστε να τους βοηθήσουν να αποκτήσουν περισσότερες γραμματικές, αριθμητικές και ψηφιακές δεξιότητες ⁽⁶⁾.

Οι πολιτικοί σε ολόκληρο το πολιτικό φάσμα πρέπει να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα του μετριασμού όλων αυτών των παράλληλων και, ενίοτε, αντιφατικών τάσεων και κινδύνων. Απαιτείται η παροχή ευρείας και ποικιλόμορφης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η οποία θα περιλαμβάνει από την τριτοβάθμια ΕΕΚ για θέσεις εργασίας που απαιτούν δεξιότητες υψηλής ειδίκευσης έως εκσυγχρονισμένη κατάρτιση που παρέχεται σε εργαζόμενους στην κατώτερη βαθμίδα της κλίμακας δεξιοτήτων και ανταποκρίνεται στις απαιτούμενες δεξιότητες των θέσεων εργασίας. Ταυτόχρονα, εάν η Ευρώπη επιθυμεί να αποφύγει τη διεύρυνση του χάσματος μεταξύ προνομιούχων και μη προνομιούχων εργαζομένων, απαιτούνται ισχυρές πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικές πολιτικές για την πλαισίωση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας.

⁽⁵⁾ Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων – Η οικοδόμηση μιας Ευρώπης χωρίς αποκλεισμούς.

⁽⁶⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016, όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενήλικους.